

Nagyvárad Estilap

Szerkesztő: Oradea Pressul Carol
(Sajtóügyi Dossz-utca) 8

Egyes szám ára 3 Lea

Előfizetés: Horgos Hírlapiroda
Calea Regala Ferdinand (Báboas-ut)

A kisantant jegyzéket intéz Magyarországhoz

Vége a színajai konferenciának

Bukarest, augusztus 1. A színajai konferencia záró ülésén — a Rador jelentése szerint — Brătianu miniszterelnök elnökölt. Az ülésen végleg megállapították a magyar kölcsön feltételeit és elkészítették a Magyarországhoz intézendő jegyzéket. A jegyzék megszövegezése után különböző gazdasági kérdéseket tárgyaltak és elhatározták, hogy a kisantant legközelebbi konferenciát október hónapban Belgrádban fogják megtartani. Brătianu miniszterelnök záróbeszéde után a konferencia ülései befejeződtek.

A külföldi előkelőségeket Károly trónörökös tegnap vendégül látta, míg az újságírók Duca külügyminiszter vendégei voltak.

Magyar-barát hangok a színügyi bizottság ülésén

Valjeanu vezérigazgató érdekes magatartása

A bizonytalanság szertefoszlik a nagyvárad színház sorsa fölött oszladoznak a felhők. Valljuk meg, hogy e borongós idő felhőit csak a felvert por sűrítette sötétté s magunk sem hittük, nem is hittük, hogy villámok cikázzanak belőle, amelyek a magyar kultúra szent tradícióit agyoncsujthassák. A színház ügye mindannyajunk ügye volt. A direktor kérdés bonyodalmaiból végeredményében csak az érdekelt mindenkit, hogy oly változás ne jöjjön, mely az eddigi nivó hanyatlását jelentheti. A megoldásnak az a formája, amely immár bekövetkezett, a legeszszerűbb, a legmegnyugtatóbb. Parlagi Lajos maradt a színház igazgatója s ne keressük most a motívumokat, amelyek — nehezen bár — megváltoztatták távozási szándékát. Most itt van és rajta a sor, hogy a bizalmat és a ragaszkodásnak sok oldalról jött megnyilvánulását viszonzozza. Mi bizunk benne, — előttünk újlag hangsúlyozta, hogy olyan nivót akar a várad színházban teremteni, amely az eddigit is felülmulja. — A díszletek az enyémekek, van tehát még veszteni valóm — így mondta. — de ha mindenem rámegeg, akkor is olyat produkálok, amilyent Nagyvárad színházi multja és megnőtt igénye elvár tőlem. Parlagi ígéréteiben nincs okunk kétkedni, hiszen bebizonyította önzetlenségét és áldozatkészségét. Ami eközben Gróf László és Tóth Elek kísérleteit illeti, róluk csak elismeréssel lehet beszélni, s most hogy lezárultak ennek az izgalommal telt szezonnak az aktái, megállapíthatjuk, hogy becsületos szándékuk, amellyel a

várad magyar színészet megmentésére siettek, — emlékeztetés bizonyítéka marad önzetlenségüknek. Emelte ennek értékét az a gesztusuk, hogy a kedvező megoldás kedvéért félreálltak.

Az eseményeknek ez a tisztázódása a színügyi bizottság tegnap esti ülésén alakult ki végleg. Ezen az ülésen jelen volt Valjeanu kultuszminiszteriumi vezérigazgató is. Az ő szavai tisztázták a kuszált szituációnak azt a részét is, amely az utolsó percben komplikációkkal fenyegetett. A román-magyar társulat egyelőre eltemetett eszméje az utóbbi hetekben ismét felszínre került. Valjeanu a tegnapi ülésen így aposztrofálta ezt akérdést:

— A magyar-román vegyestársulat a jövő zenéje!

Ehhez a zenéhez kétségkívül stimmelni kezdik már a hangszereket; és ha ez olyan formában fog történni, ahogy azt Valjeanu ur tette, nem tűnik majd erőszakolt oktrojnak. Valjeanu ur anynyi megértéssel beszélt a magyar kultúrtörékvések szabadságáról, hogy az egymagában is megnyugtató volt. Jó volna, ha az ő mentalitása válna uralkodóvá minden vonalon.

A színügyi bizottság tegnap esti ülésén Valjeanu vezérigazgatón kívül Isac Emil is jelen volt. Parlagi Julian prefektus elnökölt az ülésen. Marcus István hosszasan fejtegette a román kulturérdekeknek azt az óhaját, hogy Nagyváradon román-magyar színtársulat létesüljön. Felhozta mindazokat a szempontokat, amelyek a kérdést ma is, de a jövőben még inkább aktuálissá teszik.

Valjeanu egyenesen Parlagi igazgatóhoz fordult a nyílt ülés során. Tőle is véleményt kért. Parlagi őszintén megmondta, hogy másfélmillió állami szubvenció nélkül beszélni sem lehet a vegyes társulat prosperálásáról. Marcus István kisebb szubvenciót is elegendőnek talált, de Parlagi bebizonyította, hogy a kettős társulat napi rezsije minimálisan 18.000 leire rug. Hiszen jövőre egyedül a magyar társulat 14.000 leies rezsit kontemplál. Valjeanu a vitából azt az impressziót merítette, hogy a kettős társulat megvalósítása csak a jövő zenéje lehet. Akkor azonban egyenlő jogú félként kell kezelni a társulatnak úgy magyar, mint román részét. Erős állami támogatás a román társulat elsőségét involválná. Ma szerinte a magyar színház existenciáját ebben a magyar többségű városban nem szabad veszélyeztetni. Legkevésbé azért, mert a román kultúrára is kár származnék abból, ha a kettős társulat megalakulása után válna nyilvánvalóvá életképtelensége.

Szóba kerültek természetesen a díszletek is. Valjeanu hangsúlyozta, hogy a városnak forszíroznia kell a színházi felszerelés megvételét. Parlagi kijelentette, hogy a várossal való megegyezésnek mi sem álljon útjába, visszavette néhány napra Kolozsvárról az opciót. Igen ám, de a városnak 200.000 leinél nagyobb összegű kiadás esetén minisztertanácsi jóváhagyásra van szüksége. Ezért más mód nincs a jelen pillanatban — mondotta a vezérigazgató —, minthogy Nagyvárad városnak kell opciót szereznie a díszletekre. Evégből előleg adását indítványozza.

Dr Mangra Demeter főügyész is azon a véleményen van, hogy a díszletekre opciót kell venni, s ezért 300.000 lejes előleg folyósítását tartja legcélravezetőbbnek. Ha aztán a minisztérium a vásárlást jóváhagyná, a 300.000 leit lemondná a vételárból. Viszont, ha nem jönne létre a vásár, úgy az előleget vissza kellene fizetni. Ezt a megoldást a színügyi bizottság elfogadhatónak tartja.

Valjeanu aziránt is kérdést intézett Parlagihoz, hogy a román-magyar társulat megalakulása esetén vállalná-e a magyar rész vezetését. Parlagi kijelentette, hogy az teljesen az adott viszonyoktól függne.

Többen, így Speranza tanár és dr Gocán azt fejtegették, hogy a román igények jogosultabb fellépését is elősegítené, ha a színház

komplett felszerelése legális úton a város kezei közé kerülne.

Valjeanu vezérigazgató végül hosszasan mutatott rá arra, hogy ezt a kérdést csak a magyarsággal való megértés kapcsán lehet becsületosan és kockázat nélkül megvalósítani. Mert éppen a művészet utja az, amelyen leg hamarabb el kell, hogy muljanak a lelki ellentétek. Ime ma este két román művész is fellép magyar előadás keretében, s örömmel hallja, hogy a magyar közönség meleg rokonszenvvel tüntet a két román művész kivételes képességei mellett. — Az irodalom és művészet fogja — ugymond — a két nép kölcsönös megértését egymás közelébe vinni, s a közös emberi kultúráért való küzdelemben baráti kézzorítással találkoznia fog a történelmi adottságukban egymásra utalt román és magyar.

Népszavazás a lausannei békéről

— Az Estilap eredeti távirata —

Athenből jelentik: A görög kormány a lausannei békeszerződést népszavazás alá szándékozik bocsátani. A népszavazás az eddigi hírek szerint augusztus huszadikán lesz.

MAI ZÜRICH NYITÁS:

BERLIN	0005
NEWYORK	56025
LONDON	256050
PARIS	3270
MILANO	2435
PRÁGA	165750
BUDAPEST	00275
BUKAREST	28250
BÉCS	0007875

NAGYVÁRADI ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	170
MÁRKA	300
OSZTRÁK KORONA	370
CSEH KORONA	597
FRANCIA FRANK	1210
SVÁJCI FRANK	3590
DOLLÁR	200
PONT STERLING	918
LIRA	890

Hét német diákot halálra ítélték

— Berlini tud. távirata. —

A francia megszálló csapatok parancsnoka szabotázs, kémkedés és foglyszabandítás miatt hét német diákot in contumaciam halálra ítélt.

ATLANTIC és APOLLO

nyári mozi

mozi

Ma kedden

a Három testőr

második része kerül bemutatásra. — Előadás kezdete az Apollóban 6 és 9, az Atlanticban 9 óra

Egy szállító cég fuvarlevél felülvizsgáló osztálya

A forgalom hatalmas arányu megnövekedésének mai korszakában sokszoros fontossága van a fuvarlevélnek, melynek kezelése, adminisztrálása nem közönséges szakbeli tudást és rutint követel. Valósággal külön tudomány ez, amit leginkább kereskedő körökben méltányolnak, mert hiszen kivételes jártasság nélkül senki sem tud eligazodni a szabályok és rendelkezések utvesztőjében. Ezért van az, hogy a laikusnak fogalma sincs, milyen alapon, milyen árszabás szerint fizeti a fuvardíjakat, fekbéreket, csak egyszerűen és rezipiáltan fizeti a költségeket úgy, amint a vasut számitja. Régen vár már megoldásra ez a kérdés, miként lehetne a szállító közönség érdekeit ezen a téren megvédeni s ezért bizonyára örömmel fogadják a kiváló hírű Kirschner és Társaság nagyváradi szállító vállalat fontos ujtását. A vállalat fuvarlevél-felülvizsgáló osztályt létesített, amelynek külön súlyt és jelentőséget kölcsönöz, hogy a cég az osztály vezetésére a legkitünőbb és legelismertebb szakemberek egyikét: Rónai Árpád nyug. CFR felügyelőt, a nagyváradi vasuti raktár volt főnökét nyerte meg.

A többi szállító cégek fuvarlevél revizióra nincsenek berendezkedve, holott tudvalevő, hogy a feleknek igen sok esetben van fuvartöbblet visszatérítésre való igényük, mit elmulasztanak érvényesíteni, mert a díjszabásoknál járatlanok. Épp itt tűnik ki az új intézmény jelentősége a kereskedelem életében, mert ma már ezt az igényt nem kell elhanyagolni többé. A Kirschner-cég díjtalanul vizsgálja felül a fuvarleveleket s a mennyiben megállapítja, hogy a vasut a tarifától eltérően számitotta a díjakat, szolid feltételek mellett vállalja a többlet visszafizetésének reklamációját.

A kereskedő társadalom érdekei most már ezen a téren is a legmegbízhatóbb védelemre találhatnak. Ennek legbiztosabb garanciája a komerciális körök teljes bizalmát élvező Kirschner-cég évtizedes kitünő hírneve, a mely régen tulszárnyalta a lokális kereteket. A fuvarlevelek felülvizsgálatának nemcsak feltélen megbízhatóságát és szakzszerűségét, de eredményességét is biztosítja Rónai Árpád személye. Az a hatalmas gyakorlat, amit a vasut szolgálatában hosszú évek során szerzett, elsőrangú tudása és tarifális kérdésekben való teljes biztonsága

nyilván feltétele lehet a tökéletes bizalomnak. Bizonyos, hogy az érdekelt körök nagy örömmel fogadják a nevezetes reformot és szívesen veszik igénybe az intézményt, amely most már módot nyújt a sok teher alatt roskadó kereskedőknek, hogy óriási kiadás-feleslegektől szabaduljanak.

HIREK

Ötvenezer leit felejtett a villamoson

Ma délelőtt érthető izgalommal rohant a rendőrségre a Mihelyi és Kandel nagyipartéri gyarmatáru cég egyik társ tulajdonosa és ijedten jelentette, hogy a „C 17” jelzésű villamosban felejtette aktatáskáját, amelyben 50.000 lei készpénz volt. A károsult kereskedő tekintélyes összeget helyez kilátásba a szerencsés, de becsületes megtalálónak. Borodi detektív felügyelő, ügyeleti tiszt azonnal bevezette a nyomozást, a mely azonban nem sok reménynyel kecsegtet.

* A városházáról. Dr Soós István városi aljegyző szabadságáról visszaérkezett és ma újból megkezdte a polgármesteri hivatal elnöki teendőinek ellátását.

* Cukor a városi alkalmazottaknak. A kereskedelemügyi miniszter nagyobb mennyiségű cukrot utalt ki a vármegyének. Peter Julian prefektus a városi tisztviselők részére 3000 kilógrammot adott át, amelynek szétosztását 33 leies árban a napokban kezdi meg a városi közellátási hivatal.

* Nyoma veszett az ékszerlopásoknak. A kétszáz ezer leies ékszerlopás ügyében a rendőrség nagy igyekezettel nyomoz, de a nyomozás ennek dacára nem kecsegtet sikerrel. A vizsgálat, ugylátszik, holtpontra jutott. Tegnap szintén több előállítás történt, de a gyanúsítottak alibit igazoltak. Az eddigi konkrét bizonyítékok alapján megállapítást nyert, hogy a tettesek az ékszerlopás elkövetése után autóval menekültek Kolozsvár felé. Az államrendőrség egyik kitünő nyomozója ma reggel átutazott Kolozsvárra, ahol tovább folytatja a nyomozást a rejtélyes ékszerlopás ügyében.

* Nagy lopás egy gyógyszer-tárban. Budapesti tudósítónk táviratozza: A klinikáról tíz millió értékű gyógyszert loptak el. Nyíri Mária laboránsnőt, akit a lopással alaposan gyanúsítanak, az államrendőrség letartóztatta.

* Orvosi hír. Dr Bock Armin szemorvos Rimanóczy-utca 8. szám alá költözött.

* Ördög mátkája a címe annak a kitünő népszínműnek, amely aug. 10-én kerül színre a színházban, a karszemélyzet jutalomjátékául. Ez az elévülhetetlen népszínmű már évek óta nem volt műsoron. A színházba járó közönségnek akarnak a kardalosok kedveskedni, midőn Géczy István örökbecsű népszínművét választották jutalomjátékául. Meltán elvárják tehát, hogy a színházjáró közönség honorálni fogja megjelenésükkel ezen az estén egész évi törekvésüket.

* Az összmunkásságnak e hó 19-én a Lydó összes helyiségeiben tartandó nagy nyári mulatságának tiszteletjegyeit a kulturbizottság az egyes szakmának fogja kiosztani kézbesítés végett. Tekintettel arra, hogy a mulatság tiszta jövedelme a munkások hon felépítésére lesz fordítva, a tiszteletjegyek megváltási összege a prefektura által engedélyezett nyújtóivokra lesz rávezetve. Ezuton is felhívjuk az összes szakmákat, hogy a tiszteletjegyek névsorát és lezajlott mulatságaink rendezői névsorát haladéktalanul nyújtsák be a kulturbizottság titkárnál, Szücs Istvánnál, a Kőműves otthonban. A Kulturbizottság.

* Fürdő dreszek Darvasnál.

* Uj vigjáték-műsor — a Dorian Filmszínházban. Kövér Fatty és a sovány Seff ismét egy egész estét betöltő műsor keretében szórakoztatják a publikumot kacagtató humorral és komoly arccal játszó groteszk szerepeiket és a közönség fölindulva tapsolja meg őket. Szünet nélküli kacagás kíséri az előadást, amely kisérő zenét teljesen elnyomja. A négy kitünő bohózat hétfői bemutatóján olyan hatalmas sikert aratott, hogy közkívánatra még szerdán is műsoron marad. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek.

Olcso trafik

már nincs helyett Benedeknél 8 leért 10 deka

Kandia töltött epret vegvünk és jóízűen együnk.

* A lényegesen megváltozott aradi új vonatokat tartalmazó zsebmenetrend már kapható a Menetjegyirodában.

x Darvas harisnyái a legjobbak.

* Marinka, a táncosnő. A színház operettujdonsága kottája és minden más kotta kapható a Hegedüs Hirlapiroda zenemű osztályában.

* Talált ékszer a rendőrségen. Találtak egy tizennégy karátos arany karkötőt. Igazolt tulajdonosa árveheti Borodi György detektívfelügyelőnél, a földszint 11. számú szobában.

* Uj műsor az Excelsior-barban. Ne mulassza el megtekinteni az Excelsior-bar világvárosi műsorát, ahol a mai megnyitó előadáson a legkitünőbb párisi és berlini művésznők és művészek lépnek fel.

* Gránária Áruraktár r. t. Be-raktározott árukra lombard kölcsönt folyósít.

* Rendőrtisztek szabadsága. Bejan János, a bűnügyi osztály főnöke szabadságáról visszaérkezett és holnap veszi át hivatala vezetését. Starrak kapitány, a bűnügyi osztály helyettes vezetője augusztus elsején az utlevélosztályt veszi át és Barbat kapitányt fogja szabadságideje alatt helyettesíteni.

* Évtizedek egész sora mulott el azóta, mióta minden okos ember Brázay sósorszeszt használ, egészsége megóvására, ifjúsága megőrzésére. Mindenütt kapható.

* Elsőrendű házikoszt kihordásra is kapható. Szacs-vay-utca 36. ajtó 3.

* A világhírű Dréher-Haggenmacher világos és dupla maláts sörök ismét kaphatók.

x 150 lei egy Linon kalap fehér és színes csak a Ritában Te-leki-utca 24.

* A Három Testőr második része kerül ma kedden bemutatásra az Apolló-moziban és az Atlantic nyári moziban. A rendkívül érdekes film első részében a világhírű regény kibontakozása volt, míg a tulajdonképeni cselekmény a második részben veszi kezdetét úgy, hogy aki esetleg az első részt nem látta volna, a második résztől kezdődőleg is megérti Alexander Dumas világhírű remekét. Holnap, szerdán a második rész utoljára kerül előadásra. Előadás kezdete az Apollóban 6 és 9 órakor, az Atlanticban este 9 órakor.

Convocare

Toti actionarilor ai Societati Prometheus pentru mine si Industrie sunt invitati ca in 9 august la ora 5 d. a. sa se prezinte in biroul central al firmei din Oradea-Mare unde se va tine adunarea generala extraordinara.

Ordinea de zi va fi ormatoarea:

1. Numirea persoanelor pentru conducerea si legalizarea procesului verbal.
 2. Modificarea statutelor.
 3. Alegerea respective completarea membrilor consiliului de administratie si ai comitetului de cenzori.
 4. Propuneri eventuale.
- Actionarii sunt rugati ca inainte de acest termen cu 3 zile sa depuna actiunile lor la casieria firmei sau Banca si Casa de Economie fuzionate S. A. din Oradea-Mare.

Oradea-Mare, la 19 Iulie 1923.

Directiunea.

Meghivó

A Prometheus bányá és ipari r.-t. összes részvényesei ezuton kéretnek fel, hogy augusztus 9-én délután 5 órakor a részvénytársaság nagyváradi központi iroda helyiségében megjelenni szíveskedjenek, ahol rendkívüli közgyűlés lesz megtartva.

Tárgysorozat a következő:

1. Jegyzőkönyvvezetők és jegyzőkönyvhitelítők kinevezése.
2. Alapszabályok módosítása.
3. Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok megválasztása, illetve kiegészítése.

4. Esetleges indítványok.

A részvényesek egyidejűleg felkéretnek, hogy részvényüket 3 nappal előzőleg a részvénytársaság pénztáránál, vagy az Egyesült Bank és Központi Takarékpénztár r.-t.-nál letegyék.

Oradea-Mare, 1923. július 19.

Igazgatóság.

A Bánk bánt előadják Newyorkban

A főszerepeket magyar énekesek magyarul éneklék

— Budapesti tudósítónk távirata —

Budapesten a Városi Színház évadzáró előadásul a *Bánk bánt* adta s Erkel pompás operáját végig hallgatta Mr. Kurt Schindler, a newyorki filharmonikusok karnagya és igazgatója azzal a céllal, hogy a *Bánk bánt*, — mint *Az Est* értesül — a newyorki Metropolitan Operahouse-ban előadassa.

Érdekes, hogy Schindler Budapestre érkezésekor a vonaton értesült, hogy az Erkel-operát adják, s a pályadvarról egyenesen a Városi Színházhoz hajtatott. Legnagyobb meglepetésére a pénztár zárva volt és a csukott ablakon a „Minden jegy elkel” felírási tábla függött. Az amerikai dirigens nem jött zavarba, hosszú rábeszéléssel és egy dollár segítségével az egyik jegyszedő jóvoltából feljuthatott a karzatra, ahonnan végighallgathatta az előadást. Utána a dunaparti szálloda éttermében találkozott Schindler egy amerikai pénzügyessel, akinek elragadtatással nyilatkozott Erkel művéről és az opera előadásáról kijelentve, hogy a maga részéről hajlandó minden lehetőt megtenni, hogy a *Bánk bánt* Newyorkban szinte kerülhessen.

Másnap a két amerikai már tisztelgett ifju báró Wlassics Gyulánál, az állami színházak főigazgatójánál, akivel megindultak a tárgyalások a *Bánk bánt* newyorki előadására vonatkozólag. Az a terv alakult ki, hogy az Operaház a Metropolitan Operahouse-nak rendelkezésére bocsátaná a *Bánk bánt* főszereplőit, elsősorban Környey Bélát és Sándor Erzsit, akik, mint ez a Newyorkban előadott külföldi operáknál szokás, eredeti szöveggel énekelnék szerepeiket.

Hogy az előadást még inkább lehetővé tegyék, az amerikaiak arra is megkérték báró Wlassicsot, eszközölje ki, hogy a newyorki operaház a jelmezeket is megkapja a budapesti operaháztól, mert így azoknak elkészítése nem késleltetné és nehezítené meg a terv kivitelét. Még egy fontos momentum merült fel: az Erkel-opera partitúrájának kérésére. A vezérkönyv ugyanis csak egyetlen példányban van meg az Operaház könyvtárában és ez az egyetlen példány Erkel Ferenc eredeti kézírása, tehát magabavéve is rendkívül értékes és pótolhatatlan kézirat.

Mint hogy a partitúra lemásolása hosszú hónapokat venne igénybe, Schindler azt az ajánlatot tette, engedje meg az Opera-

ház, hogy a vezérkönyv egyes lapjait lefényképezzék.

A főigazgató ehhez a kéréshez a legnagyobb készséggel hozzájárult és a *Bánk bánt* partitúrája-

Románra fordítják a Révay-lexikont

Magyar irodalmi és színpadi termékek Buvarésiben

A román irodalomban és a román színpadon egyre szaporodnak a magyarból átlátható termékek. A román kultur-törekvések sorában igen előkelő szerep jutott azoknak, akik magyarból átlátható ismert magyar írók műveit. Molnár Ferenc, Lengyel Menyhért, Drégely Gábor, Földes Imre színjátékai sorozatos előadásai már a román színpadoknak, az operettek közül minden valamire való magyar operett előadásra került már Bukarestben. Most készül Vincze Zsigmondnak erősen magyar ízű operettjének, a Hamburgi menyasszonynak a fordítása, amelyet Leonardí társulata készül bemutatni a bukaresti Teatrul Literic-ben. Szeptemberben a bukaresti Nemzeti Színházban kerül színre Goga Oktavian nagyszerű fordításában Ma-

nak fényképezése már halad előre. A magyar kormány rendelkezésre fogja bocsátani a szükséges eszközöket az érdekes terv megvalósításához.

dách örökértékű színműve: az Ember tragédiája.

Tegnap Nagyváradon járt Isaac Emil, a kitűnő román író és esztéta, a szépművészeti minisztérium erdélyi felügyelője. Ő közölte a Nagyvárad Estilap munkatársával a román könyvpiacnak azt a legíríssebb eseményét, hogy megkezdtek a Révay-lexikon románra fordítását. A hatalmas munkában több erdélyi professzor vesz részt s a vállalkozás, amelyet az állam is szubvencionál, ugykontemplálja, hogy kötetenként fogja szukcesszive megjelentetni. Az első kötet piacra kerülését a jövő év elejére tervezik. Természetesen az összeállításban egészen más képe lesz a lexikonnak román fordításban, mert hiszen az alfabetikus sorrend is merőben ellen-

A váradi cigánybandák szerenádja egy szép asszonynak

Egy éjjeli zene története

Nemhiába szerelmek boldog városa ez a mi szép Váradunk, még ma is egyre visszacseng a regényes múlt andalító hangulata. Vannak melódiák és fények, amelyek az idők kódén derűs sugázzással lobbannak át. Mintha régi, régi romantikus váradi kalandok forró emléke ujhodna meg egy nyárvégi szerenád finom történetében...

Nagyon kedves és nagyon szerelmes fiatal férjről van szó, aki hete szomorúan, leverten jelenik meg esténként kávéházi társaságában. Szomorúan és egyedül. Sugárzó szépségű felesége nélkül, akit szinte diákos hevülettel imád. A fiatal férfi sápadt és ideges. A barátai második este kérdő szemeket meresztettek rá. Megértette és sóhajtván felelt a néma faggatásra:

— Csacsiság... Haragban vagyunk.

És záróra után fogta a barátait és felpakolt három szál cigányt, aztán elmentek a szépséges asszony ablaka alá. A hegedűk szívet marcangolóan sirtak, hogyne sirtak volna, amikor arról volt szó, hogy: Kidőlt a fa mandulától... A hegedűk keserűn zokogtak, az urak a ház előtt halk basszus hangon dörmögtek a bús kíséretet, de az ablak, ó az ablak, az nem nyílt meg, még csak egy szempillantásra se szikrázott ki a villanyfény odabent...

Másnap este férjürem fanyar szájjal panaszkodott a társaságnak:

— Nem megy, nem megy... Nem akar békülni...

És éjszaka Bura Sanvi állt az ablak alatt a bandával. Gyönyörű volt. Csillagoltó juliusi hajnalon még zengett a zsugáterez ház előtt az ezerízű nóta. De ez oly mindegy volt. Semmi életjel...

A következő éjszaka két egész bandával vonult fel a férfi. Barátai is mind ott voltak az ablaknál.

A cigányok észbontóan muzsikáltak, oly szép volt és sorra minden házban kinyitották az ablakokat, gyönyörűséggel szűrte az utca a megkapó zenét. Csak az az egy ablak nem akart felpattanni, bár... bár, mintha a csipkefüggöny kissé félrebillent volna egy pillanatra tán...

Az éjjel pedig a férj — ugyan mi mást tehetett volna — lázasán megszervezte a város éjszakai zenekulturáját. Sorra járta az összes kávéházakat és mulatókat, minden épkezláb cigányt lestoppolt, pénz nem számít és

A jégkorszak emberének nyomai Miskolc közelében

Szenzációs ásatások — Ötvanezer éves csontokat hoztak felszínre — Budapesti tudósítónk távirata —

Husz esztendővel ezelőtt Hegemann Ottó, a világhírű tudós, a Miskolc közeli Bükk-hegységben folytatott ásatásokat. Ezek az ásatások Szeleta községben meglepő eredményel végződtek. Itt találtak először magyar földön, a francia- és spanyolországi leletekhez hasonló kőszerszámokat. Ezenkívül a Hámoron tuli hármaskuti barlangban olyan babérlevélalakú szerszámokat találtak, amelyről a külföldi tudósok azt mondták, hogy az hamisítvány. Azért mondták hamisítványnak, mert a külföldi leleteknél sokkal régebb és kezdetlegesebb volt és abban az esetben, ha a szerszám eredeti, akkor nemcsak az bizonyosodott be, hogy a jégkorszakban éltek ősember a mai magyar területen, hanem az is, hogy az ősember magyar területtől húzódott nyugat felé.

Ezt a tudományos vitát Breioul abbé, a híres francia kutató döntötte el, aki nemrégiben budapesti előadása után Miskolcra utazott. Kiment Hámorba is és kijelentette, hogy az ott talált kőkorszakbeli lelet nemcsak eredeti, hanem egyedülálló. Bizonyosnak vélte azt is, hogy az ősember kulturája, a

záróra után olyan monstre zenekarral jelent meg, amilyen aligha muzsikált még szép asszonynak Váradon. Ötvennégy tagú banda verődött össze. A legények halkán, lábujjhegyen óvakodtak a ház elé. Bura Karcsi volt a primásuk. Husznál több hegedű, hat nagybőgő, nyolc cselló, négy klarinét. A hegedűk feltehetően a szordinókat. Férjürem intett. És a nagyszerű orkeszter a csodálatos éjszakai hangulatban megzendült: Ki tányája ez a nyárfás...

A nóta szólt. Az ablakok ki világosodtak utcahosszat. És most... és most a villany hirtelen kiragyogott odabent és a roletta kissé felrepült. Csak egy pillanatra. Aztán sötét lett megint...

Értesülésünk szerint ma már nem lesz szerenád. Ugyilátszik Buráékát alkalmazhatná a Népliga. Mert hiszen ha békitésről van szó... vagy inkább a férj a kitűnő diplomata?

HARCRA RÁNTVA

Krausz Dávid és Smazsenka Ernő minap együtt vacsoráztak a Palace-étteremben. Tudjuk, hogy a kedves művészlelkű Smazsenka Ernő magasságátul van a három singen, viszont Dávid bácsi, aki nyolcvan esztendeje mellett is csupa friss kedv, nem nagy embernek, legalább termetre nem nagy embernek született. Smazsenka nézi az étlapot és azt mondja: — Halat eszünk előételnek. Itt van az étlapon, azt mondja: harcra rántva.

— Harcra rántva — pislog Krausz Dávid — az is jó. Rendelj egy harcsát.

Smazsenka Ernő ismét meg nézi az étlapot és így szól:

— Inkább te rendeld meg, Dávidkám. Az étlapon az áll, hogy ára: nagyság szerint. Neked ilyenformán sokkal olcsóbban számítják.

mely Franciaországban olyan magas fokot ért el, a mai magyar területről indult ki.

Az ásás színhelyén most dr. Hillebrand Jenő egyetemi magántanár, a Nemzeti Múzeum osztályigazgatója folytatja a kutatásokat. Hillebrand professzor már kutatott a háború előtt is az ugynevezett Balla-barlangban talált jégkorszakbeli gyermekcsontvázat. Ez a lelet az ő nevéhez fűződik és ezt a csontvázat a szakemberek harmincezer esztendőre becsülik. A professzor fáradhatatlan szorgalommal kutatja át Beskő- és Istállóköbarlangot, ugyszintén Szeletát, ahol rengeteg barlangi medve, oroszlán, hiéna és farkas csontvázat talált és nagymennyiségű kőszerszámokra bukkant. Az ásatások közvetlenül a hármaskuti barlangban folynak, Omassa határában 618 méter magasságban.

Hillebrand professzor az érdekes tudományos kérdéssről így nyilatkozott: — Önapig igen szorgalmas ásás után három méter mélységben jégkorszakbeli medvecsalád csontjaira bukkantunk. A himmedvének hatalmas, télméteres állkapcsában tizenöt centiméteres hi-

bátlan agyar volt. Ez, valamint a teljesen ép és hatalmas zápfogak kéesszínűek. Valószínű, hogy ezek az állatok a jégkorszak veszedelmei elől húzódtak ebbe a megközelíthetetlen barlangba és itt érte őket a katasztrófa. A csontokat diluviális rétegekben, a jégkorszak lerakódásában találtuk. Ez megdönthetetlen bizonyíték arra, hogy ezek a leletek a jégkorszakból származnak.

Ezeket az ásatásokat tovább folytatjuk és ezek révén bizonyítás nyer majd az, hogy a Bikk-hegységben ötvézezer évvel ezelőtt emberi élet volt. Ugyanis a talált kőeszközök anyaga minden valószínűség szerint a Miskolchoz tartozó Ávas-hegy közetéből valók. Tehát valószínű, hogy az ősember a mai Miskolc helyén tanyázott és csak a jégkorszak katasztrófája miatt húzódtott be a barlangba.

Dr. Hillebrand új ásatásokat kezdett Alsóháromban is. Egy napi ásatás után két méter mélységben közel egyméteres hamurétegre bukkantak, amely bizonyosan tüzhegyi szolgálatot. Ebben a hamurétegben a kőkorszak és bronzkorszak emberének nyomára akadtak.

A legszebb női bokák Érdekes verseny egy angol fürdőhelyen

Londonból jelentik: Corsham fürdőhelyen évente ünnepséget szoktak rendezni. Ennek az ünnepségnek az idén a bokaverseny volt a fénypontja. Azt kellett eldönteni, melyik hölgyé a legszebb boka? Armour ezredes és Parkinson kapitány voltak a bírák. A versenyzők spanyolfal mögé állottak úgy, hogy az arcukat nem lehetett látni. A bírák csupán a térdtől lefelé eső lábrészüket szemlélhették meg. Minden versenyző más-más színű selyemharisnyát húzott fel. A fürdőhely apra-nagyja összeült a különös versenyről. Az ezredes és a kapitány rendkívül komolyan fogták fel a tiszteket. Míg jegyzeteket is készítették.

— Kissé gyorsabban tiszt urak! — buzdította őket egyik-másik türelmetlenkedő a közönség sorából.

Armour ezredes mosolyogva válaszolt a türelmetlenkedőnek: — Mi lelkiismeretesen akarjuk feladtunkat elvégezni. Ezt pedig nem lehet másképpen, csak úgy, ha alaposan megvizsgáljuk a „kiállított tárgyakat“.

— Azóta az összes bokákat megvizsgáltam volna! — kiáltotta ugyanez a hang.

Az ezredes erre is mosolyogva jelezte meg: — Böcsánat, de nemcsak a bokákról van szó. A lábszárakat is figyelembe kell venni, sőt a lábujjról sem szabad megfélemlézni. A boka nincs a levegőben, hanem a láb szerves alkatrésze s így „elvonatkoztatva“ róla helyes ítéletet alkotni nem lehet. Eppen ezért türelmet kérünk.

A felszólításnak meg volt az eredménye. Ettől a pillanattól kezdve nem sürgették a zsüri ítéletét és a két katonatiszt nyugodtan lépegethetett az egyik lábujjától a másikhoz. Végre két óra hosszáig tartó alapos munka után az összes versenyzőkkel elkészültek. Most még maguk között tanácskoztak, azután az ezredes kihirdette az ítéletet.

— A mi nézetünk szerint —

szólt — Miss Perret-nek vannak a legszebb bokái, s ennek következtében neki kellett a díjat odaítélni.

A közönség zúgó éljenzessel fogadta az ítélet kihirdetését. Néhány pillanat múlva Miss Perret is előkerült a spanyolfal mögül. Gyönyörű fiatal leány volt, szőke haja hullámosan omlott a vállára, kis szája piroslott az erős napfényben s ibolyakék szemei félenken pillantottak a két katonatisztre.

— Kedves kisasszony — szólott hozzá az ezredes — engedje meg, hogy Önnek, mint a legszebb bokák tulajdonosnőjének, a kitűzött díjat, ezt a csekélységet átadjuk. És ötven pár különböző színű selyem harisnyát nyújtott át a piruló lánynak.

Palma

Ne az olcsó árra, hanem a minőségre Oggyeljen, ha gumisarkot vásárol!

Kérje cipészétől kifejezetten a valódi „PALMA“ kauszuk sarkot és kauszuk talpat!

Radio hird. B.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Carmen, Jean Athanasiu és Baranyai Jolán vendégfelléptével, mérsékelt helyárakkal.

Szerda: Aranymadár, mérsékelt helyárakkal.

Csütörtök: Bajadér, rendes helyárakkal.

Péntek: Két árva.
Szombat délután: Boccacio, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Ezred apja.

Vasárnap délután: Levendula, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Mágna Miska, Csengeri Stefi felléptével.

Hétfő: Két árva.

Marinka táncosnő Operett-bemutató a színházban

Szombaton este mutatta be a váradi színház a Budapesten is hangos sikert ért Gilbert-operettet. A Marinka táncosnő egy-két kávéházi zenében megfakult melódiától eltekintve, egészen új muzsikát, eredeti instrumentálást hozott. Talán itt-ott már olyan komolykodásokkal próbálkozott a komponista, hogy a színes, bár nem egészen ujszerű, de érdekes librettót megfelelően alátámaszta.

Az operett nagyon kedves és a két estén zsufolásig megtöltő publikum az előadás legjobb híret vitte széjjel. Pazar kiállítás, precíz rendezés, kifogástalan ze-

nei vezetés s végül a szereplők biztonsága, ezek jellemezték a premiert.

Egyébként igen szép volt és igen jól énekelt, sőt játékrutinjában egyre értékesebbé nő Kovács Kató. Pompásan táncolt és izlésesen lefékezett volt Somogyi Emmi, aki szubrett-vendége a színháznak. Elegáns és előkelő volt Tolnay Andor egy fiatal nagyherceg snájdig szerepében. Pattantyus-ról illik még néhány meleg szó. Úgyesen táncolt és iluziókeltőn játszott. Perényi és Berengh, valamint Kiss Gyula és Stoll Béla nagyszerűen egészítették ki az együttest. A zenei részt igazán szépen vezette Szatmáry karmester.

— Tosca vendégekké. Ma este Grozavescu és Athanasiu főléptével a Tosca opera kerül színre, az opera többi szerepeit Kelmái, Márkus, Harsányi és Bereng fogják énekelni. A zenekart Várady karnagy vezényli.

— Carmen. Három vendéggel kerül színre holnap a Carmen opera és pedig Athanasiuval, Grozavescuval és Baranyai Jolánnal. Ez estén bucsuznak Grozavescu és Athanasiu a nagyváradi közönségtől és ugyancsak ez lesz az utolsó fellépése Baranyai Jolánnak is. A szezonban az igazgatóság még csak egy operát fog előadni s ez a Pilangó kisasszony, melyben Kelmái Ilona és Vajda László fognak bucsuzni a nagyváradi közönségtől, kiket egy év alatt is nagyon megszeretett érdemes működésük után.

— Az ezred apja. Soha annyit nem kacagott a közönség, mint amennyit a szombat esti Ezred apja előadásán kacagni fog, melyet Tóth Elek rendezésében fogunk látni. Ez énekes bohózat főszerepeit Tóth, Gróf, Erényi, Perényi, Steoll, Madas, Kiss Gyula fogják játszani.

— Délutáni előadások, Szombaton délután egészen zsufolt ház mellett fog színrekerülni a Boccacio nagyoperett, melyben a főszerepeket Pintér és Kelmái játsszák, a többi szerepeit ez operettnek az eddigi szereplők látják el. Vasárnap délután a Levendula, e kedves, romantikus operette lesz a színház műsorán ugyancsak Pintér Böskével, Tolnaival, Pattantyussal és Gálfival. Mindkét délutáni előadás mérsékelt helyárakkal lesz megtartva. Tanácsos lesz jegyvről előre gondoskodni, mert e két előadásra már most is igen sok jegyet vittek el.

— A két árva. E több képekből álló igen érdekes romantikus színművet ujtja fel az igazgatóság pénteken este és ugyancsak hétfőn este fog a nagyszerű színmű műsorra kerülni. A társulat drámai együttese játsza ez elévülhetetlen érdekes színművet, melyre már elővételben is igen sok jegyet vittek el.

— Aranymadár — Pintérrel. Csütörtökön este az idei szezon legnagyobb sikerű operettje, az Aranymadár kerül színre az eddigi szereposztásban Pintérrel a címszerepben. Az igazgatóság ezt az előadást mérsékelt helyárak mellett tartja meg.

külön klasszist képvisel

— Bajadér. Csütörtökön este rendes helyárakkal a Bajadér kerül színre Tolnaival, Pintérrel és Kovács Katóval a főszerepekben.

— Mágna Miska. Vasárnap este a legnépszerűbb operettek egyikét adják elő. A Mágna Miskában a kolozsvári színház volt tagja Csengeri Stefi fog fellépni mint vendég.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ
Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Tíz leírt

hetenként bármennyi
könyvet elolvashat a
Hegedüs Hirlapiroda
kölcsonkönyvtárában.

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsertakarók, függönyök. rálőszobák nagy választékban. Werthelm kasszák minden nagyságban, leszállított árakban

Beck és Benjámín

Strada Cogalniceanu (Várady Zsigmond)-u. 11. Telefon 1703
725

Agiis

üz'etszerzőket
havi fix fizetés és magas jutalék mellett

keres biztosító intézet

Ajánlatokat „Biztosító“ jelíge alatt a Hegedüs Hirlapiroda továbbít.

ASZÓDI

8 féle zamatu pörkölt kávéja
Izre és zamatra utánozhatatlan
Kapható kizárólag Sas-palota fűszer- és csemege üzletében.

Friss

Férfi
Divatlapok
érkeztek a
Hegedüs Hirlapirodába

Catana prefektus magyarul tanul

Nem távozik a rendőrség éléről

Háromnegyed évi derekas munka után holnap kezdi meg négy hétre terjedő szabadságát Catana Aurél, a nagyváradi államrendőrség vezetője. Ennek a kiváló állami tisztviselőnek felelős pozíciójában a polgárság osztatlan rokonszenvét sikerült megnyernie.

A legutóbbi napokban olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a rendőrprefektus szabadságidejének letelte után nem tér többé vissza hivatalába. Ma délelőtt felkerestük Catana rendőrprefektust, aki megcáfolta ezeket a híreket és többek közt a következőket mondotta a **Nagyváradi Estilap munkatársának**:

— Pihenni szeretnék, mert a szakadatlan munka kissé megviselte idegeimet. A távozásomról szomorú hírek alaptalanok. **Nem távozom a rendőrség éléről**, ahol tisztviselőtársaim minden munkámban becsületesen támogatnak.

Majd magyarul folytatta, természetesen kissé akadozva:

— Akarok tanulni magyarul. Már megtanultam sok szót, de fogalmazni még nem tudok. Most a szabadságom alatt sokat fogok gyakorolni és ha visszatérek, a magyarokkal már valószínűleg hibátlanul fogok érintkezni.

Távoléte alatt a prefektust Bunescu rendőrigazgató helyettesíti, akinek hivatali teendőit Popescu rendőrigazgató helyettes látja el.

Hungária cipőgyár tőkeemelése

A Hungária cipőgyár valószínűleg szimbolusává nőtt Nagyváradi hatalmas lendülettel indult ipari fejlődésének, amelynek centrumában gazdasági erejével és erkölcsi súlyával ez a meggyilkos vállalat állt és dolgozott. A hatalmas iparvállalat impozáns emelkedésének most újabb mezeves állománvához ért. Az igazgatóság elhatározta, hogy felemeli a vállalat alapitóját s már ki is bocsátotta az erre vonatkozó felhívást. Az új részvények jegyzése már biztosított van.

A vállalat fejlődése szempontjából döntő fontosságú intézkedést az ipartelep eddigi működésének is intenzívebbé tételére a gyárnak különben is nagyobb nagyszerű fellendülése érdekében szükséges. A gyár harminc százalékosra fokozta legutóbbi évi eredményét s csak a legnagyobb befektetéssel tud elegendő tenni a piaci keresletnek, ami produktumai iránt minden irányból érkező, amennyiben eldöntött kérdés, hogy a Hungária cipőgyár ma minden tekintetben bármely külföldi gyár terjedelmével sikerrel versenyeznek. Az alapítóke emelésével kapcsolatosan a részvényesek köre a legnagyobb mértékben bizonyítékul annak a jóindulatnak, ami a szakpártól nyilvánul a vállalat iránt.

A jegyzést meg, hogy az igazgatóság elhatározta, hogy a

változott viszonyokra való tekintettel a vállalat címét Derby-cipőgyárra változtatja. A

részvényjegyzésre vonatkozó hirdetményt egyébként mai számban közöljük.

Két király-szobor

Isac Emil érdekes megbízatása

Hirt adtunk arról annakidején, hogy Szent László szobrát lebontották régi helyéről és a püspöki rezidencia parkjában helyezték el. A szobor áthelyezésének gondolata már egy esztendővel ezelőtt felmerült s akkor maga Ferdinánd király hangsúlyozta Kara Mihály szobrászművész előtt, hogy semmiképpen sem felel meg intencióinak, ha nagyváradi lovaszobornak elhelyezése végett bármiféle kegyeletértő eljárás válna szükségessé. Ferdinánd király fenkölt fejedelmi gondolkodására vall, hogy a szent király emlékét tiszteletben tartja és a magyarság érzékenységét világgért sem akarja érinteni. Környékörökben is tisztában vannak a királynak ilyenértelmű felfogásával s éppen ezért a városi tanácsnak határozata a szobor elmozdításáról —

hir szerint — meglepetést keltett Bukarestben és a szépművészeti minisztérium megbízta Isac Emil művészeti főfelügyelőt, tekintse meg a Szent László-szobor új elhelyezését, hogy megfeleljen a kegyeletes intencióknak. Isac Emil ma felkereste a Szent László szobrot a püspöki rezidencia parkjában, majd pedig meglátogatta Kara Mihály szobrászművész műtermét, ahol a király készülő lovaszobrát tekintette meg s a művésszel a szobor elhelyezése kérdésében folytatott eszmecsere.

Jól informált helyen úgy tudják, hogy a királyi pár a Ferdinánd-szobor leleplezésekor Váradra jön és ugyanakkor meg fogja látogatni új helyén a Szent László szobrot is, hogy a szent király iránti kegyeletét lerójjá.

Mosoiu miniszter a vasuti szerencsétlenségek okairól

Bukarest, augusztus 1. Az Adeverul értesülése szerint Mosoiu miniszter a legutóbbi vasuti katasztrófával kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a vasutnál rendszeres sabotage folyik,

amelynek támogatására a kommunisták Moszkvából nagyobb pénzüsszeget kapnak. A lapnak ez az értesülése megerősítésre szorul.

Atadták a francia és belga válaszigyzéket

Angliát nem elégíti ki Franciaország állásfoglalása

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelentik: A francia és belga válaszigyzéket átnyújtották a brit külügyi hivatalban. A két jegyzék nem egybehangzó zövegű, de az eltérésekről nem hoznak semmit nyilvánosságra.

A jegyzék alkalmával a külügyminisztériumban nem volt megbeszélés. Mértékadó politikai körök véleménye szerint

a francia válasz nem kielégítő.

s főleg a tárgyalások elhúzására irányul. Baldwin miniszterelnök Anglia állásfoglalásáról a jegyzék dolgában

az alsóház holnapi ülésén nyilatkozik.

Nyilatkozatának hír szerint döntő jelentősége lesz s ezért az angol politikai körökben rég tapasztalt nyugtalansággal tekintenek az ülés eseménye elé.

Berlinből jelentik: A francia és az angol sajtóban a német kormány válságáról felmerült hírek a *Vossische Zeitung* értesülése szerint, alaptalanok. A birodalmi gyűlés összeülése előtt a kérdés nem aktuális.

Berlini politikai körök véleménye szerint

a nagy koalíció létrehozására

irányuló végleges megegyezés

nem történt meg. A koalíciót csupán a szociáldemokraták vezére ellenzi. A tárgyalások a munkásszervezetekkel folynak.

Párisból jelentik: A *Temps* értesülése szerint a belga válaszigyzék követeli az azonnali intézkedéseket a német pénzügyek helyreállítására és a szövetségközi adósságok likvidálására. Ki kell jelenteni továbbá a szövetségeseknek, hogy milyen minimális összeget követelnek Németországtól. Franciaország és Belgium biztonságának kérdését kölcsönösen állapítják meg. A francia kormány még a látszatát is kerülni akarja annak, hogy a belga választ befolyásolta, csupán a jegyzék kétértelmű pontjaira hívta fel a figyelmet.

Nacionalisták véres ostroma egy szocialista otthon ellen

— Berlini tudósítók távirata. —

Münchenből véres esemény hírért jelentik a táviró. Rosenheimban, ahol utóbbi időben a helyzet feltűnően elvadult, szocialdemokrata és jobboldali szocialista csapatok közt izgalmas összeütközés történt. A nemzeti szocialisták és a hazafias szövetségek tagjai este zajos felvonulást rendeztek és megostromolták a szakszervezet otthonát. A tömeghez csatlakozott cső-

cselék kövekkel támadta meg az épületet és számos revolverlövés zúzta be az ablakokat. Az ostromlott házból is lövésekkel feleltek. Erős rendőrszakasz többszöri kísérletet tett az utca megtisztítására, de a zavargó tömeg a rendőrséget visszaverte. Az ostrom vad dühvel folyt tovább. A lövöldözés során egy fémmunkás meghalt, számosan megsebesültek.

A váradi opera-művészek bucsufelleptei

A nagyváradi színház idei szezonjának legszebb előadásai az operaestek voltak. A társulatnak azok a tagjai, akik ezeknek a névös estéknek sikerét biztosították, a jövő héten bucsuznak a nagyváradi publikumtól. Ezeknek a bucsuelőadásoknak méltóaknak kell lenni a kivételes tehetségű művészekhez. A ragyogó képességű *Kelmay Ilona* és kiváló partnere *Vajda László*, akik Kolozsvárra szerződtek, a jövő hét keddjén a *Pillangó kisaszonnyban* bucsuznak. *Kovács Dezső*, a nagyszerű hangú baritonista, aki a jövő szezonra a bécsi Volksoper-hez szerződött, a *Traviata* Germont szerepében vesz búcsút a hét végén a váradi publikumtól.

Szegény emberek fosztogatói

A nagyváradi államrendőrség bünygyi osztálya ma délelőtt őrizetbe vette *Darai András* és *Seprényi József* veszedelmes betörőket, akik különösen a külvárosi proletárlakások szegényes holmijait harácsolták össze. A nyomozás során eddig nyolc betörést ismertek be, a melyet alig egy hét leforgása alatt követtek el. Kihallgatás után átkísérték őket az ügyészségre.

Egy kiló vaj tizezer korona

Pánik a pesti drágaság miatt

A zürzavar és a pánik két pariaja elszabadult. Budapesti táviratunk megdöbbenő képét adja annak a fejtelenségnek, amit a korona zuhanása okoz. A kereskedők nem tudják, mit hoz a holnap, mennyit kérjenek ma az áruikért, mert nem tudják, hogy az alku küzben nem esik-e felére a magyar korona Zürichben. S a munkások? Hogyan egyezhetnek meg munkaadóikkal? Ilven áranyu drágulások, mint amilyenről táviratunk beszámol, a márká katasztrófánál sem voltak észlelhetők.

Cukor egyáltalán nincs. Nem kapható. Eltűnt.

Egy kiló vaj tizezer korona. Zsir nyolcezer. Beretválás háromszázötven korona. Hajvágás ezer. *Kenyér ezerötszáz.* Egy tonna két száz koronába kerül.

És ki fojtja ma bánatát a pezsgő gyöngyeibe? Egy üveg pezsgő negyvenezer korona a kávéházban.

Hirdetmény

A Hungaria Cipőgyár Rt. részvényeseinek 1923. február hó 25-én tartott rendes évi közgyűlése elhatározta, hogy a vállalat 25.000 darab 50 Lelei n. é. részvényből álló alapitőkéjét, a tartalékokból darabonként 75 Leivel, tehát egyenként 125 Lelei n. é. részvényre felemeli, minek folytán az alapitőke 3 125.000 Leire emelkedett. Ugyanezen közgyűlés elhatározta a fentiek szerint felemelt alapitőkének új részvények kibocsátása útján való felemelését, és annak keresztül viteivel alulírott Igazgatóságot bízta meg. Ezen felhatalmazás folytán

Kibocsátunk 25.000 drb egyenként 125 Lelei n. é. új részvényt,

mely 25.000 darab új részvényt, az igazgatóság a szükséges jóváhagyás elnyerésének fenntartásával, mely iránt a kellő lépések folyamatban vannak, a következő feltételek mellett bocsátja aláírásra:

1.) Minden egyes régi Hungaria Cipőgyári részvény alapján egy új részvény vehető át.

2.) Azon régi részvényesek, akik ezen év vétei jogokkal élni kívánnak, tartoznak részvényeiket, vagy az azokról szóló ideiglenes elismervényeket vállalatunk, vagy a Bihar-megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank pénztáránál Oradea-Mare legkésőbb f. év aug. 15-ig bemutatni és a következő pont szerinti összegeket befizetni amit ha tenni elmulasztanak, részvényjegyzési jogukat elvesztik és a le nem jegyzett, vagy be nem fizetett részvényeket az igazgatóság szabad kézből fogja értékesíteni.

3.) Az új részvények kibocsátási ára darabonként 250 — Leiben állapított meg, mely a részvényjegyzéssel egyidejűleg, de legkésőbb f. év aug. 15-ig — f. év január 1-től számított 8%-os folyó kamatokkal együtt a fent említett helyeken fizetendő be. Az új részvények 1923 január hó 1-től kezdődőleg részeseznek a vállalat üzleti hasznáiban.

A kibocsátásra került 25 000 drb új részvény ára feleiben befolyó 6.250.000 Leiből 3.125.000 Lelei a részvénytőke-száma javára fordított, miáltal vállalatunk alapitőkéje 50.000 drb. 125 Lelei n. é. részvényből 6.250.000 Leiből fog állani, a fennmaradó összeg pedig, minthogy az új részvények bélyeg- és költségmentesen bocsátatnak ki, ezek levonása után a tartalékalapok növelésére szolgál, miáltal azok cca 5.500.000. Leire emelkednek.

A fenti tőkeemelést a gyártmányaink iránt mindinkább megnyilvánuló nagy kereslet és ezzel kapcsolatban üzemünk további fejlesztése teszi indokolttá.

Megjegyeztetik, hogy az újonnan kibocsátandó részvényeket csakis román állampolgárok vehetik át.

Ugyancsak 'enti közgyűlés vállalatunk cégének megváltoztatását is elhatározta, miért is bejelentjük, hogy a Hungaria cipőgyár Rt. f. é. aug. 15-től kezdődőleg cégét „Derby” cipőgyár Rt. Oradea-Mare (azelőtt Hungaria) néven fogja folytatni. Tekintettel pedig arra, hogy a részvények névértékének 125 Leire történt felemelése, nagyszámú ideiglenes részvény elismervény forgalomban léte, nemkülönben a cégváltoztatás szükségessé teszi a forgalomban levő összes régi részvények kicserélését is, felkérjük t. részvényesinket, hogy úgy régi

részvényeiket, mint az ideiglenes elismervényeket a „Derby” Cipőgyár Rt. 125 Lelei n. é. részvényekre való kicserélés végett a le nem járt részvényekkel együtt a fent említett helyeken melőbb benyújtani szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1923 jul. hó 13-án.
A Hungaria Cipőgyár Rt. Igazgatósága

Öt leiert

a legjobb könyvet olvashatja a

Hegedüs Hirlapiroda

kölcsönkönyvtárában.

Apróhirdetések

LAKÁS

SZOBÁT, konyhát lelépéssel keresek. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 270

BUTOROZOTT szobát kaphat egy fiatalember. Vlahuta (Szent János) utca 38. szám. Ny

ELCSERÉLNÉM egy szobás, konyhás lakásom, disznótartás megengedve, hasonlóval. Ferenc utca 13. Ny

RULIKOVSKY ut 4. számú 2 szoba konyhás és spájzos lakásomat elcserélném városi alkalmazottal egy nagy szobába konyha és spájzos lakásért.

KISEBBSZERŰ házat megvételeire keresek 3 szobás beköltözhető lakással. Cím a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 457

URI családnál szép utcai szoba ellátással kiadó. Csak házaspár részére. Cím a kiadóban. 583

ALKALMAZÁS

PERFEKT román-magyar levelező állást keres. Cím Hegedüs Hirlapirodába kér. 550

MINDENES LEANYT, aki a főzéshez is ért, azonnali belépésre kerestetik. Jakobi, Rákóczy-ut 55—b) II. emelet. 571

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozok magános urhoz jobb megjelenésű német nő. Címeket a Hegedüs Hirlapirodába kér. 579

INTELLIGENS zsidó asszony gazdaszonyi állást keres. Anyahelyettes is lenne. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 573

JÓ bizonyítványokkal rendelkező irodaszolga kerestetik azonnali belépésre. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 575

SZOBALÉANYT felvesz Szalainé, Kolozsvári-utca 47. 574

INTELLIGENS fiatal özvegy, ki a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnőnek ajánlkozok. Vidékre is elmegy. Galamb-utca 6. 581

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ félhosszu perzián kabát karmantyúval. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30., jobbra Szász. 542

PAPIRHULLADÉKOT minden mennyiségben veszünk, Sonnenfeld-nyomda, Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. szám.

ELADÓ üzlet ház, negyven év óta fennálló jömeneteli vendéglő, iőtárem, házzal együtt öregség miatt azonnal eladó. 30 perc távolság Nagyváradtól, fővonalon. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 578

EGY nagy utazó koffer vászonnal bevont, jutányosan eladó. Megtekinthető: özv. Fáberné, Gilányi-utca 19. Ny

EGY jó karban levő Singer varrógép eladó. Ugyanott jó könyvek is eladók. Calvin (Ritók Zsigmond) utca 7. sz.

EGY szép ebédlő butor eladó. Cím a Hegedüs Hirlapirodába kér. 493

BUTOROK, gyönyörű fekete ebédlők, topója sima, fehér zománcozott tölgy-és bükk hálók, íróasztalok helyszüke miatt nagyon olcsón eladók. Batthyányi-utca 4. Veres asztalos. 576

KORCSMAHELYISÉG bérbeadó. Ertekezhetni Körös-utca 57. 582

KÜLÖNFÉLÉK

GOUVRÉ ÉS PLISSÉ munkák olcsón és jól készülnek Strada Alexandru (Teleki-utca) No. 22.

MOSÁST, vasalást elvállalok otthon. Lukács György-utca 1. 580

HÁZAKAT olcsón építek, javítok. Seprényi építész-vállalkozó, Várady Zsigmond-utca 39. 577

ELADÓK

Dörögös-oldalon 9 kat. hold, 3 szobás lakás 220 ezer leiert. Hering-oldalon egy és fél katasztrális szőlő, felszerelt borház 65 ezer lei, két k. hold, 2 szobás cserepes ház 120 ezer. Érmelléken fizet, ház, 40 év óta fennáll, elfoglalható 4 szobás lakás, trafik, ital, 600 ezer lei, Száldobágy határában 9 k. hold szántó, veteményes, gyümölcsös, forráskút, 200 ezer lei. Jobb helyen modern 2 parkettes szoba, fürdő mellékhelyiség. Van több 1 szobás és 2 szobás lakás. Váradi Zsigmond-utcán magánház, elfoglalható lakással, 180 ezer lei. Magyar-utcán új ház 200 ezer lei. Körös-utcán 300 ezer leiert. Van még 450 ház bejelentve, 75 ezer leitől 2 millióig, 1-1 hold szőlőtől 35 holdig. Vannak üzletek, lakások stb. Ha lakását, házat, szőlőjét, bármit eladni, kiadni, cserélni akar, forduljon bizalommal hozzám, diszkréten mindent elintézek.

WEISZ GIZI kiváló írója

Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sarak)

A város vízvezeték és csatornázási üzemigazgató-jától.

Hirdetmény

A vízvezeték és csatornázó üzem igazgatósága értesíti a közönséget, hogy a vízvezeték díjak folyó évi augusztus hó 1-től kezdődő évnegyedre 12 százalékban vannak megállapítva általánosságban, tekintet nélkül a lakásberek határértékére. Mirel a közönséget azzal értesítjük, hogy augusztus 1-től kezdve minden lakbér után 12 százalékos víz-díjat van joga áthárítani a bérlőkre minden háztulajdonosnak a különleges vízdíjakon kívül.

Oradea-Mare, 1923. július 30.

Köszeghy József
director executiv.

szőlő

hat holdas, gyönyörű, közel a város közepéhez, nagy parkettás nagyuri villával, vincerházszal, kuglizóval, istállóval, stb.

alkalmas egész évi lakásra, azonnal beköltözhető, eladó, szőlőterméssel együtt. Nagyváradon nincs szebb. Tudakozódni csakis reggel és este 8—10-ig: 16 Calea Dorobanților. Ügynökök kizárva. 745

Szalonna

és prima

disznózsir

legolcsóbb árban és pontos kiszolgálás mellett beszerezhető

Aczél Sándornál

Oradea-Mare Deák Ferenc- u. 5
Telefon 9-22.

Eladó

egy rézdisztéses fehér vaságy, 1 drb réz éjjeli szekrény, 1 drb rézmosdó, 1 drb cseledágy, 1 drb álló íróasztal, 1 drb vízvezetékli kútvállvány, 1 drb fürdőkád, 1 drb tyukketrec vasból, 1 váróterembe való hajlított kanapamatracok, sodronyok és egy elsőrendű hencser.

Tonk Emil Körös-utca 3

Üzlethelyiségek

pékmuhely, kovács és kerékgyártó muhely, nagy faterlep, kocsi szállásra és nagy ipartelepnek alkalmas nagy helység, forgalmas nagyszertu helyen kiadó, lemondás nélkül

Tudakozódni csakis reggel és este 8—10-ig 16 Calea Dorobanților. Ügynökök kizárva 74

Olcsó tűzifa

Pékek, gyárosok, magánosok figyelmébe

Szállítok direkt az erdőből erdei teretben feltűnő olcsó áron tölgy, szőlő és gömb tűzifát. Ipari célokra is lóan alkalmas. — Ezenkívül szállítom mindenfajta tűzifát saját telepeim pontos kiszolgálással, olcsó áron

Bolgár Henrik

Iroda: VÁMHÁZ UTCA 51. sz. Telop: VÁRAD-VELENCE állom.

Ünnepnap 7 köznap
érdekes az Estilap

Sonnenfeld Attila r. t. Nagyvárad